

Husova pře v Kostnici

18. čer. 1415
Faksimil

Z toho zřejmo, že pře u koncilu nastopovati proti Janu Husovi cestou trestní bylo velmi omezené, omezené formálně gleitem Sigmundovým, věcně zákonem říšským. Tu však nevedlo koncilu nikak, neboť, snaže se do trestu pevně vší a odvahy Sigmundovy, nechtěl se ho a nastopoval na Husa trestně ještě před vstoupením a před odvoláním gleitu, dává tím na jevo, jak si vůči říšským zákonům, privileji zemským a gleitu královskému.

Dne 28. listopadu 1411 dostavil se do byla Husova dva biskupové a purkmistrem kostnickým a šlechticem Janem z Pojensu a obdivivše byt Husův a některé okolní domy vojskem městským, vyzvali Husa, aby s nimi šel, že přicházejí od kardinálů a papeže, ochotněna jej slyšeti.

Mistr Jan sice prohlédl tento úskok, vida však k pohotovému přípravě k násilí, odebral se s Janem z Chlumu ke kardinálům, kteří promluvívali s ním několik slov a pochvívavše jeho ochotu, každý blud pokorně odvolati a opraviti zanechati jej s pánem z Chlumu pod dohledem zbrojnošů. Tu k němu přistoupil některý z doktorů koncilů a vydávaje se za prostého mnicha, žádal jej za poučení u věcech víry, tak při tom dotěrně se chovaje, že pán z Chlumu sám jemu neslušné chování vytýkal. Na to po odchodu doktorově byl pán z Chlumu vyzván, aby odešel, načež Hus zbrojnošů zadržel a do těžkého vězení uvržen. Pán Jan z Chlumu tímto úskokem velice podrážděn byv, odebral se s gleitem k papeži, žádaje za propuštění vězně. Tento však, vymlouvaje se, že mu vězení vnucen byl kardinály, vyhověti odepřel. Věznil Husa, i když Jan z Chlumu přibil osobně latinské i německé obrazy na dveře chrámové podél paláce papežského. Když ani to nepomohlo, čeští pánové se nabídlí k rukojemství za Husa, dáno jim však za odpověď, že kdyby tisíc rukojmí se postavilo, jejich žádosti vyhověti nelze, poněvadž by se přičilo svědomí deputovaných kardinálů, vydati do rukou rukojmí člověka, jemuž nijak věřiti nelze. Mistr Hus byl pak do dne 5. června vězněn, nebyv před tím od koncilu slyšen.

Jednání toto, nehledě k tomu, že bylo koncilu nedůstojné, bylo porušením privileje zemského, neboť zatčení a věznění bylo exekucním opatřením v řízení trestním, k němuž si koncil brannou moc města Kostnice přivolal, naznačuje tím násilí, jehož by případně užil, tak že jak koncil tak i město Kostnice dopustily se velkého porušení výsady zemské a říšského zákona.

Proti Husovi veden důkaz bižného učení dle z jeho spisů, dle svědků. Hus popíral na př., že by kdy byl učil, že v svátosti oltářní posvěcení zbývá skutečný chleba a nikoliv pouhé tělo a krev Kristova, a ve schůzi konané 7. čna 1415 učinil v tomto směru vyznání, jež i členové koncilu uznali za správné.—Tu každý by se domnívali musel, že v tomto bodu od dalšího řízení proti němu mělo být upuštěno, poněvadž provádění důkazů vymykalo se ve domostem svatých otců, kteří byli nepochybně velkými učenými psma, za to však velmi špatnými právníky.

Přes toto vyznání Husovo vyslychání proti němu svědci, jež jak on, tak i čeští pánové prohlásili za úhlavní a dávné nepřátely a za zrádné obžalobce jeho, jakož i křálovství českého. Poněvadž pak Hus proti těmto svědkům se ohražoval, nutno pokládati výslechy ty za další porušení privileje zemského a zákona říšského, jenž zakazoval veškeré průvodní interiokuty. Vzhledem k osvědčenému nepřátelství svědků

těch proti Husovi a k správnému vyznání jeho v koncili, svatí otcové měli býtí prostřednějšími a posuzujícími výpovědi svědeckých, neboť svědci ve výpovědích svých si odporovali a vypovídali pravdě velmi nepolepně. Tak na př. udal Jan Protiva, že výrok Husův o svátosti oltářní udal se r. 1399 a že tou dobou kázal mistr Jan v kostele sv. Michala; když pak Hus uvedl, že tou dobou nebyl ještě knězem, řekl Protiva, že děj udal se tedy r. 1401. Proč však od toho času do r. 1415 a tímto osazením ničel, vysvětliti Protiva nemohl. A tak měli také ostatní v tom směru slyšení svědci. Těž Protiva jako svědčil, že Hus jedinou větou prohlásil se nejen proti svátosti oltářní, nýbrž i proti učení o kněších stížených smrtelným hříchem. — Michal de Casais vypovědal, že Hus proto se uvízl odněti otců: tři hlasy na vysokém učení pražském, aby nemohl přehlasovati Čechy při jednání o prohlášení článků Wikieffových za kacířské.*

Tímto způsobem dala by se dotočiti zvržitelnost každého z oněch svědků. Svatí otcové byli míněni jiného. Až jim o věrohodnosti svědkův úsudek nepřisloušel, prohlásil přece kardinál při ústí, že výpovědi dvou nebo tří svědků důkaz jest proveden, proti Husovi že svědčilo na dvacet svědků, a když mistr Jan odvolával se proti svědkům těm na Boha a na své svědomí, kardinál odpověděl mu, že nemohou jej dle svědomí jeho souditi, nýbrž dle provedených důkazů; námitku pak zvržitelnosti svědků zamítl, sč bylo mnohými svědky dokázáno, že jsou to lidé zvržitelní. Z toho vidno, na jaké scesti celá věc dospěla. Nešlo už o to, jaká byla vira Husova, nýbrž, zdali dle výpovědi svědků Hus kdy co učinil mylného; to k odsouzení kardinálům již dostačovalo; jaké bylo ujištění Husovo, bylo kardinálům lhostejno.

Kardinálové příkládali vřtu i svědkům, kteří vypovídali jen dle doslechu o okolnostech, o věcech, jímž přítomni nebyli. Tak na př. Jan Protiva vypovídal o pěti případech dle doslechu. V celém světě nikdy nebyla vira dána svědkům takým, ale proti Husovi to dostačovalo.

Mistr Jan podroben na to, ač vůči vlastní neznalosti kardinálů je to přímo k neuvěření, zkoušce právnícké o tom, jak povstal desátek, ježto hájil náhled, že desátek jest almužnou, tudíž dávkou dobrovolnou. Není sice pochybnosti, že většina dávek církevních povstaia z dávek dobrovolných, byly však tehdy také dávky z poměrů obligáčních. Než přece každý udíveně se tazati musí, co otázka ta činiti má s kacířstvím Husovým, i kdyby byl býval v omylu?

Další celá řada článků Husovi vytýkaných byla vypsána z traktátů jeho De ecclesia, proti Štěpánu Palči a Stanislavu ze Znojma. Tu předslati nutno, že vypisování jednotlivých vět z celých článků a kaceřování pisatele na základě úryvků ze spisu nepodává se duch celé práce, nehledě k tomu, že jednotlivými větami nelze vyřknouti věrné názory pisatelovy tak, aby na základě nich, pravidlem ještě zkomolených, mohlo se rozhodovati o životě a smrti člověka. Proto každý spravedlivý soud dá přečísti podezřelé spisy celé, aby z nich trestní čin sám vyhledal a poznal. Opácně dělo se však v případě Husově. A to přitěžuje ještě koncilu, že výtahy dělala osoba mistru nepřátelská, v zřejmém úmyslu jemu přitížiti; neboť některé články v spisech jeho vůbec se nenaobázely, jiné byly zkomoleny k

* Tuto výtka přijal koncil za vlastní v listu k Sigmundovi z r. 1416 (Hardt. IV., 1078), vyzývá jej k zakročení proti Čechům, o tom však, že národu českému na vysokém učení i hlasy dány králem samým, konají něčeho nechtě slyšeti.

naproti, takže zlá vůle Pač byla zřejmá. Přímá ošklivost zaje, že, kdykoli Pač nějak správnost ze spisů byla dokázal kardinál Pač za tuto nesprávnost pohlašil, tvrdě, že výtahy přímě prospěch Husův činil.

Mistr Jan byl ve vřátosti vřáčkni šlechty, možná směl, že církev v hlavě i v ústí napíše si membraj most býtí mována. Náměstkem Kristovým namoral. Ispelník, křšřtvo i přepychu, hromadit různé důst. nestarajlo se o své osudy, a odp. prodávány přímě na trbu, jako brambory a zelí. Takový šp. masel hluboce dojmuti každého tele. církve, tím více každého chetného kněze. Z rozhořčení zblábolaným stavem církve ze se jak kázal tak i traktaty Hus. jímž znalil se domiliti nápta. najtí vysvětlení zjevů tak k vřch, že na př. muž, jenž máje postavením v čele církve nejle. tnějšim, byl největším zloynem.

Hus tedy, opřa se o bi. svatě otce, hledal vysvětlení ne. řejných případů v církevním ž. se př. hodivátech. Možná, že. tehdejšimu řádu nějak formálně chybil, ale kdo dnešního dne pochyboval, že papež dopustil množství sprostých sločinů, jež dáem a nikoliv apoštolem?

Neměl Hus pravdu, tvrdě, kněžstvo exkomunikací a církev tresty věřel podmaňuje, viděl-li soud duchovní mimo přslu. svou vylučuje z církve osoby své pro neplacení dávek a z jiných d. dá a po zaplacení dávky exkom. kací odvolává, sč v Čechách by domahání se práv soukromých se. jiné, spravedlivé a nestranné?

Z toho jde, že církev, zmítajíc v tehdejštech chorobách mravní měla právě v této rozepři jed. jináče, šetrně a láskyplně i tenk. kdyby Hus ve svém systému by. chybil, neboť bylo zřejmo, že. tak spravedlivému nešlo o porušo. dogmat, nýbrž o nápravu církevní.

Kardinálové vytýkali mu, nemaje mezi posluchačstvem pa. a kardinály, o nich kázal. I při. vám, že odpověď mistrova neu. kojuje, neboť měl správně odp. děti, že naprava a uzdravení cí. mohly vyjítí pouze z lidu. P. také veškerá mravní síla Husova sla jej k odkrývání hnisajících ra. těle církevním.

Dokončení.

Vyléčí bolení hlavy

Jako prostředek proti všem dru bolení hlavy, Electric Bitters nejlíp osvědčily. Působí trvalé vyléčení a obávanější časté bolení hlavy pod jejich účinku. Radíme všem již takto postřízení, aby lék tento zkusil případech zácpy vyléčí Electric B. uvedením vnitřnosti do pravideln. stavu a málo případů účinkům léku hoto dlouho vzdoruje. Zkuste jej. 5. pouze 50c. u Goodman Drug Co., Om. Neb. (2)

Hurrah pro Cripple Creek.

Pamatujte, že Chicago, R. Island & Pacific dráha jest jedi. linií, vedoucí z východu přím. Colorado Springs, přirozené to br. do Cripple Creek okrsku.

Colorado springs leží na ú. Pike's Peak na východní stran. Cripple Creek je částí jihozápad. svahu Pike's Peak a blíž se j. západní čáře.

Z Colorado Springs naskytují. vám dvě cesty. Jedna po Midl. dráze Úte průsmykem, přes Sum. do Cripple Creek, a druhá po Den. & Rio Grande dráze přes Pueb. Florence do Cripple Creek. Vezm. Great Rock Island Route, jedo. do zázračných těchto zlatých d. Mapy, cirkuláče a podmfnky na. žádání u Ino Sebastian, Gen'l Passenger Ag't, Chicago, Illinois.

48—1r]

SEMENA z Čech import. a sice: zelí, sal. v, kapustové, petržel. kofenové, majorek. kmínu a jepy rutabagy a zdejších: tab. rajských jablíček, okřek, cibule, mrkve, kvíčky a květín, 14 balíčků semen nevyro. telně dohrnuty a v ceně \$1.50 za 10 centů. a jak dozví se každý když dopíše na je. český hospodářský časopis v Americe, adresa: "Hospodář", Omaha, Neb.